ПРОБУДА

Седмиченъ вестникъ за политика, стопанство и култура

„PROBUDA“ ziar săptămânal

Урежда редакционенъ комитетъ. Отговоренъ редакторъ Н. АТАНАСОВЪ

Годишенъ абонаментъ 120 лей. За странство 250 лей Обявления по споразумение

Redacţia şi Administraţia Tipografia „PROGRESUL“ Silistra

Унгарцитѣ и ние въ защита на малцинственитѣ права

Унгарското малцинство въ гр. Брашовъ (Трансилвания) е отправило следното искане до Брашовското общинско управление:

1. Числото на чиновницитѣ унгарци въ общината да бжде пропорционално съ числото на жителитѣ унгарци въ града. Това да бжде задължително и да започне да се прилага отъ деньтъ на подаване молбата;

2) *При откриване на чиновническо* мѣсто въ общината отъ кандидатитѣ за него да се иска да знаятъ ромънски, унгарски и нимски езици.

3) Чиновницитѣ, които сега служатъ въ общината и не владѣятъ тритѣ езика, да бждатъ премѣстени въ други учреждения, които нѣматъ широки връзки съ мѣстното инородно население.

Тѣзи искания на унгарското малцинство, така формулирани и отправени до Брашовската община, намираме въ в. „Ново Единство. брой 133 отъ кждето ги заемаме.

Унгарцитѣ, добре организирани като етничаско малцинство въ Ромъния, се застжпватъ за правата си гарантирани имъ съ международни договори, подписани и отъ Ромъния, чиито поданици сж. Тѣ въ искането си до общината точно означаватъ какво искатъ за момента.

Това искане говори,че както въ посочената община, така и въ другитѣ общини, въ които живѣе унгарско малцинство, не се търсятъ услугитѣ на унгарцитѣ при уредбата на общината, не се зачита и езика имъ при сношението имъ съ управата на сжщата община. Това незачитане на мѣстнитѣ хора и недаване възможность да си служатъ съ езика си при сношението имъ съ общината ги е накарало да отправятъ искането, приведено въ началото на тѣзи редове. Може да не получатъ маджаритѣ онова, което искатъ точно въ формата и размѣритѣ въ както го искатъ, но факта, че тѣ искатъ права, за които самъ министъръ председателя г-нъ професоръ. Н. Иорга заяви предъ чужди хора, че малцинствата въ Ромъния се ползуватъ напълно отъ тѣхъ и ще накара ония, които ги оспорватъ да бждатъ отстжпчиви, а ония които ги искатъ да бждатъ по настойчиви, Важното е, че се започва борба, на която края не може да бжде другъ освенъ признаване искането на унгарпитѣ за законно справедливо и задоволяването му напълно.

Правата, отъ които се ползуваме, за да не бждатъ похитени, трѣбва непрестанно да бдимъ надъ тѣхъ, а правата, които ни сж признати по законъ и договоръ, за да се ползуваме отъ тѣхъ, трѣбва да се боримъ и да заставимъ ония, които ни ги оспорватъ, да ни признаятъ правото да се ползуваме отъ тѣхъ. Ето, това правятъ унгарцитѣ. Тѣ предявяватъ искането си и въ сжщото време заявяватъ, че ще водятъ борба, за да се ползуватъ отъ признато право и въ близко или по далечно време ще сполучатъ.

Ние, българитѣ въ Нова Добруджа, сме въ сжщото, ако не и въ по лошо положение. И намъ се отрича правото да бждемъ служители и уредници въ учрежденията и общинитѣ, които ни обслужватъ, и нашия езикъ се не зачита въ тѣзи учреждения. Но, до като другитѣ изявяватъ готовность да се борятъ за признати права, ние не проявяваме никакви признаци като малцинство, че претендираме за нищо по-вече отъ онова, което имаме. Въ насъ при никой случай не се е говорило, че и ние имаме право да участвуваме въ общинитѣ като служители и уредници, пропорционално съ броя на малцинствата ни въ общината.

Града би трѣбвало да даде примѣръ за водене на тази борба. Отъ тамъ би трѣбвало да се започне и осмисли инициативата, която би ни повдигнала и въ собственитѣ ни очи, и би заставила другитѣ и да ни уважаватъ, и да се вслушватъ въ исканията ни. Намъ липсва много, за да подемемъ такава борба и да я водимъ съ успѣхъ. Организацията, която би оживила тази борба се опартизани още преди да се роди и днесъ никой вече не говори за нея.

И все пакъ организираното българско малцинство ще може да подеме и успѣшно да изнесе борбитѣ ни за малцинственни права. Въпреки всичкитѣ ни недъзи, духътъ на времето налага и ние ще трѣбва да изпълнимъ едно отъ голѣмитѣ си задължения, къмъ интереситѣ на цѣлото.

Дяволътъ и змията

—Защо си тъй посърнала? Какво ти е?—запиталъ дяволътъ единъ пжть змията.

—Не съмъ доволна отъ себе си!—отвърнала змията.—Блъскамъ се, трепя се—не ми върви, не ме бива за нищо вече!

—Какъ те не бива за нищо! Не си ли и днесъ това, което си била винаги—змия върла и люта, змия безпощадна, змия човѣко ненавистна? Не си ли и сега все сжщата усойница, която върши зло отъ любовь къмъ злото?

—Да, господарьо! И днесъ, както винаги, азъ злосторствувамъ ревностно и неуморно!

—Какво ти липсва тогава?

—Моето хапене не е вече опасно... Хората сж хитри въ сегашния вѣкъ... Медицинската наука днесъ не е такава, каквато бѣше едно време—тя сега прави чудеса съ своитѣ произведения.

—Е, най-сетне? Какво би искала?

—Ахъ, защо не обладавамъ азъ неизцѣримъ ядъ, ядъ смъртоносенъ, ядъ, който да поваля човѣшкото сжщество, да го смазва, да го задушава?

—Значи, искашъ да те преобразя, да те пресъздаъ?

—Да, господарьо!

—Какво искашъ да станешъ? Избери!

—Клеветникъ!

Дунавски стопански блокъ и България

Въ последно време често се говори за образуване на стопански блокъ отъ крайдунавскитѣ държави. Като участници въ този блокъ се споменаватъ държавитѣ отъ малкото съглашение—Чехославия, Ромъния и Югославия и къмъ тѣхъ се присъединяватъ и победенитѣ—Австрия и Унгария. България, макаръ и крайдунавска държава, не се споменава, като участница въ този блокъ.

Идеята за образуване на този блокъ се е зародили въ Франция, като противовесъ на идеята за сливането на Австрия съ Германия, но тя сега се подема на ново отъ твърде деятелния министеръ председатель на Франция г-нъ Тардьо, който е успѣлъ да спечели въ полза на този блокъ Англия и Италия.

Затрудненото стопанско положение, което преживѣватъ държавитѣ отъ Малкото съглашение и политическитѣ връзки, които ги свързватъ съ Франция, обясняватъ достатъчно ясно голѣмата заинтересованость, която Франция влага въ образуването на този блокъ. Стопанскитѣ му задачи не сж още достатъчно изяснени, но че има и политическа подкладка, въ това никой не се съмнява.

България не е поканена да участвува въ този блокъ, но все пакъ българското правителство е заявило, че желае да участвува въ него. По този случай старият общественикъ г-нъ Янко Сакъзовъ е заявалъ предъ в. „Заря“:

„Дунавското стопанско споразумение го дирятъ Франция, Чехия и др. по с в о и стопански и политически съображения. За насъ мѣсто тамъ не ще се намѣри, освенъ, ако споразумението обхване голѣма частъ отъ Европа. За насъ по вече подхожда по култура, минало и стопански ръстъ едно балканско или поне едно Юго-Източно споразумение. Всички данни говорятъ за нуждата отъ едно стопанско разбирателство съ Турция, Гърция и други. България не

БРИАНЪ

На 7 т. м. внезапно се е поминалъ въ Парижъ Аристидъ Брианъ. Никое друго име на държавникъ въ свѣта не се е споменавало тъй често въ последнитѣ години следъ войната, както името Брианъ. Той е билъ единадесетъ пѫти министеръ председатель на Франция и два пѫти по толкова е билъ министеръ на външнитѣ работи и въ други кабинети. Той не бѣ държавенъ мѫжъ само на франция, но и голѣмъ политикъ на Европа, безъ чието съдействие не се започваше нищо и не се решаваше нито единъ въпросъ отъ важность за Европа и свѣтовния миръ въ годинитѣ следъ войната.

Той бѣ единъ отъ най-голѣмитѣ работници за създаване на условия на истински и траенъ миръ, чрезъ възстановяване на взаимното довѣрие между народитѣ и чрезъ смекчаване на тежкитѣ условия въ мирнитѣ договори.

Локарно и пакта противъ войната сѫ два акта отъ безсъмнена важность за заздравяване на мира.

Последната негова голѣма политическа идея бѣ федериране на Европейскитѣ народи, която остана неосѫществена, поради сѫществуващитѣ още неправди и неравенството между тѣзи народи, наложени отъ мирнитѣ договори. Макаръ и да държеше за запазването на мирнитѣ договори, но той се въодушевяваше отъ духъ на отстѫпчивость и примиреливость къмъ победенитѣ народи и това му даде смелость да каже предъ френскятъ парламентъ тѣзи знаменити думи: „Франция не може да остане безъ рискъ въ вѣчни вражди съ единъ великъ народъ, като германския.“

Неговата политика на примирителность упражняваше голѣмо влияние върху духоветѣ въ Франция, кѫдето шовинистичнитѣ настроения могатъ да вематъ връхъ всѣки моментъ и да компрометиратъ мира. Поради това всички народи въ Европа, победени и победители, искренно скърбятъ за загубата на Бриана.

трѣбва да приеме никакви политически обвързвания преди стопански да се разбере съ южни и източни съседи. Едно широко стопанско разбирателство може да доведе и ще доведе сигурно до едно общо политическо разбирателство, но оръжие на чужди цели не бива да ставаме“.

Разцеплението въ народната партия (Аверескани)

Личниятъ ражимъ, чийто главно проявление е повѣряването властьта на отдѣлни лица, а не на масовитѣ партии, като изразители на народната воля, даде още едно разцепление въ политическитѣ ни партии.

Още преди месеци, когато се видѣ, че и сегашното правителство е слабо, за да се справи съ голѣмитѣ аъпроси на времето, наложени отъ свѣтовната економическа криза, заговори се за една нова формация на правителство, въ която на личностьта Октавианъ Гога се запазваше ржководно мѣсто. Обаче той, г-нъ Окт. Гога, бѣ най видиото лаце въ народната партия следъ г-нъ Маршалъ Аверескy. Актъ на недисциплинираность би било да се ангажира въ едно псевдо коалиционно правителство, въпреки волята и съгласието нн г-нъ Маршала. А той това съгласие не би го получилъ никога, защото г-нъ Маршалъ Аверескy мисли по нначе за нашия политически животъ. Г-нъ Маршалъ Аверескy смѣта коалиционнитѣ правителства за неудобни за нашитѣ политически нрави. Намъ трѣбва споредъ него правителство съ свлна ржка, а такова може да бѫде само правителство създадено отъ една партия.

Едно оттегляне отъ партията не би било изгодно за г-нъ Окт. Гога Мечтаната политически роля въ новата правителствена формация би могълъ да играе все пакъ, ако разполага съ достатъчно съмишленици.

При тъй сложенитѣ политически условия и при неуспоримата численость и сила на либералната и нац. царанистка партии, разцеплението бѣ почти готово. То чакаше само поводъ.

Г-нъ Окт. Гога лесно го намѣри Органа на партията „Indreptarea„ печата статии по конституционнитѣ въпроси и прерогативитѣ на краля.

Тѣзи статии бѣха изтълкувани, че подронватъ основитѣ на монархията и компрометиратъ кралската власть. И въ името на монархията и народното единение олицетворено въ личностьта на краля, двата ржководни принципа на партията, г-нъ Окт. Гога обяви изневѣрата на г-нъ. Маршалъ Аверескy на партията и свика изпълнителния комитетъ да се произнесе.

Успѣхътъ му бѣ повече отъ очакванията. На 12 мартъ отъ 66 организации, колкото имала партията, сѫ се явили 45, отъ 143 члена на изпълнителниятъ комитетъ сѫ се явили 92. Заседанието е счетено за законно, понеже сѫ присъствували повече отъ 213 отъ организациитѣ и г-нъ Окт. Гога прогласенъ за шефъ на народната партия.

Г-нъ Маршалъ Аверескy, разбира се, сѫщо се счита за шефъ на партията. Фактическото положение обаче е, че народната пиртия вече не сѫществува, а ще се проявяват отдѣлни бивши нейни политически лица. Въ последнитѣ избори тя взема едва 140,000 гласа.

Изъ окржга

с. Караджаатъ

На 23 Януарий т. г. колонистъ македонецъ Стоилъ Шапери отишелъ да краде дърва отъ мѣстностьта „Бахчалъкъ“. Върналъ се въ селото, той разказалъ, че видѣлъ въ гората бандити, които, му взели цървулитѣ и 20 лей. Шефа борзо събира потера отъ колонисти, македонци, добре въорѫжени и българи съ празни ржце и тръгватъ да гонятъ бандититѣ. Навлизатъ въ гората и достигатъ до сѣчището, на което *работятъ българи* отъ нашето село и отъ Кючарбунаръ. Горския стражаръ Драганъ Желѣзковъ съ нѣколко души отъ селото по-закъснѣли на сѣчището и тамъ ги свари шефа, който води потерата и ги арестува. Докараха ги въ село и до поста ги наредиха на 10 метра далечи единъ отъ други, като поставиха часовой да ги пази да си не говорятъ.

Между арестуванитѣ е изправена край поста и жената на Вълчо Ивановъ, защото още въ горатa шефа го е ударилъ съ приклада

Йорданъ Йовновъ

ПО ЖИЦАТА

Още докато го бранѣше отъ кучетата, Петъръ Моканина разбра, че тоя непознатъ селянинъ не се е отбилъ при него току-тъй, а го гони нѣкаква беда. Затуй той се и ядоса на кучетата, нахока ги и пакъ погледна селянина: по червения елекъ се познаваше, че е отъ торлацитѣ, откъмъ Дели-Ормана. Високъ, едъръ човѣкъ бѣше; сиромахъ и каточели сиромахъ се е родилъ,— и това си личеше: ризата му бѣше само кръпки. едро и неумѣло шити. поясътъ му оръфанъ, потуритѣ— сѫщо. Бѣше босъ. Инакъ, да го глеждашъ—човѣкъ планина, но Моканина набързо го претегли въ ума си и реши, че е отъ ония меки, отпуснати хора, за които се казва, че и на мравята пѫть струватъ.

Селянинътъ поздрави, измънка нѣщо като „какъ сте, добре ли сте“, но явно бѣше, че мисли за друго и друга грижа има въ очитѣ му. И, като погледна нѣкѫде напредъ и посочи съ ржка, той попита, не е ли на тая страна селото Манджилари и колко пѫть трѣбва да има до тамъ. Моканина му разправи и едвамъ сега забеляза, че на шосето бѣше се спрѣла една каруца съ единъ конь. Тая каруца селянинътъ бѣше оставилъ, за да дойде при него. Вѫтре седѣше жена, мушнала ржце въ пазвитѣ си, превита; ржченика и не бѣше забраденъ, а съ отпуснати настрани краища, за да и е леко. Че бѣше горещо—горещо бѣше, но Моканина знаеше, че когато женотѣ отпуснатъ тъй ржченика си, мѫчи ги не толговъ жегата, колкото нѣщо друго. Отзадъ въ каруцата завита донѣкѫде съ черга, сложила глава на черни селски възглавници, лежеше друга жена, помалка, навѣрно момиче. Тя гледаше настрана и лицето и не се виждаше.

—Та май болно имашъ — каза Моканина.

—Имамъ. Една момичка имамъ болна.

Селянинътъ погледна къмъ овцетѣ, запладнели на поляната, задържа очитѣ си надъ тѣхъ, но не ги виждаше, а погледътъ му, пъленъ съ грижа, тъй си и блуждаеше.

—Бе тя наша каквато е—рече той —остави я!

—Не си тѫдявашенъ ти, отгде си? —попита го Моканина.

—Отъ Кичукъ-Ахмедъ, Надежда му думатъ сега, при Канарата. Дохождлъ съмъ тѫдява. Азъ ходя изъ селата, продавамъ хума—хубава хума излива въ наше село. Хубава е, купуватъ я женитѣ. Когато слѣза надолу къмъ морето, купувамъ пъкъ за насамъ кое риба, кое грозде, кое какъ се случи. Сполай на Бога—прехранваме се. Само да не бѣше ни се случила тазъ бела...

Той седна на земята, извади кожена кесия съ тютюнъ и започна да си прави цигара. Моканина седна до него и видѣ какъ дебелитѣ му мазолести пръсти треперѣха, като сливаха цигарата.

—Не ни трѣятъ децата—започна той.—Измрѣха ни две-три още малки. Ей-туй ни остана само (той погледна къмъ каруцата). Гледали сме го като очитѣ си. Отъ устата си съмъ отдѣлялъ, да му купя нѣщо, да му направя дрехи, та да не му е мѫчно, като гледа другитѣ. Нейсе, даде Господъ, запазихме го досега. А отъ нѣкое време— зачамя. Нѣма нищо, а вехне. Слушамъ, думала на майка си—мѫчно и било, че дружкитѣ и се изпоженили, а тя още стояла. „Що се кахъришъ, бе чедо, думамъ и, и твоя късметъ ще извѣве. Що гледашъ другитѣ?—богати сѫ. Сегашнитѣ ергени тъй сѫ —богати жени търсятъ. И ти ще се оженишъ, гледай си работата, не се престарѣла“.

—На колко е години?

на пушката си въ гърдитѣ нѣколко пѫти и той избѣгалъ, та вмѣсто него жена му е трѣбвало да отговаря за закъснението му на работа въ сѣчището. Три дни и три нощи тѣзи хора сж държани вънъ на открито и на четвъртий день по заповѣдь на единъ джандармски офицеръ, който мина презъ селото, се започна разследването имъ.

Отъ разследванитѣ искали да признаятъ, че Драганъ Желѣзковъ ималъ връзки съ бандити и имъ носилъ ядене въ гората. Никой не е могълъ да твърди подобно нѣщо, защото не е могълъ да приведе никакви доказвтелства за това, а селенитѣ все още сж толкова честни хора, че смѣтатъ за смъртенъ грѣхъ да се клеветятъ. Следъ това сж бити всички най жестоко, бита е и жената на Вълчо Ивановъ, но никой не казва онова, което искатъ тѣзи, които разследватъ.

Едничъкъ Халимъ Али Мустанъ, който служи като помощникъ на горския Драганъ Желѣзковъ излѣзе да свидѣтелствува, че е видѣлъ бандититѣ и нему поржчали да каже на Драгана да имъ приготви ядене. Дали той направи това съ чиста съвестъ, или срещу обещано повишение въ службата, това не знаемъ вие въ село, но гузното му държане къмъ близкитѣ на Драгана следъ това, което направи, ми дава основание да предполагамъ лошото за него.

Следъ това Драганъ е билъ подложенъ на истезания, каквито може да измисли жестокостьта и следъ като изнемощѣлъ и не могълъ да се владѣе, съгласилъ се да признае това, което му искали.

Следъ това освободиха всички, а Драгана и помощника му Халимъ откараха въ Силистра. Въ затвора е Драганъ повече отъ месецъ и не се знае, до кога ще остане тамъ за обвинение, за което нѣма никакви доказателства.

Страшни дни и нощи преживѣхме ние всички въ село при водене на предварителното следствие.

Селенинъ

Село Кочуларъ.

Въ село всички живѣемъ съ мисъльта, че презъ идното лѣто нивитѣ ни ще бждатъ комасирани и всѣки ще получи новъ дѣлъ ниви срещу признатитѣ му отъ комисиитѣ по провѣрката и ще ги получи на друго мѣсто. Поради това всѣки бърза тази зима да отсѣче и последното дръвце отъ нивита си, което е отгледалъ, може би, съ голѣми грижи за да има сѣнка, на която да се отмори въ лѣтнитѣ горещини, и нивитѣ постепенно заприличватъ на безкрайни степни полета. Общината на врема се досети и издаде заповѣдь, съ която забраняваше да се сѣкатъ дървета отъ нивитѣ. Почти всички посрещнаха тази заповѣдь, съ облекчение, защото чувствуваха, че е неразумно да се сѣкатъ тъй безразборно дърветата отъ нивитѣ, дори и такива, които би могло при разумностопанисване да се облагородятъ и направятъ доходни. Добре, но радостьта имъ не трая много дни, защото с к о р о тази заповѣдь, общината започна да прилага само по отношение на българитѣ и турцитѣ, а колониститѣ—македонци свободно сѣкатъ и никой не ги спира. Сѣкатъ тѣ само отъ ония мѣста, които ще се паднатъ на мѣстнитѣ жители. (плана е изложенъ въ общината и всѣки знае точно мѣстото, кждето ще има нивата си), а сж твърде грижливи за ония мѣста, които ще се дадатъ тѣмъ. Никой не смѣе да отсече отъ тамъ дори и вършинка. Така хората, които ржководятъ общината и би трѣбвало да пазятъ цѣлокупнитѣ интереси, пазятъ интереситѣ само на незначителна часть отъ хората на общината които смѣтатъ за свои, а сж нехайни къмъ интереситѣ на голѣмото болщинство.

Въ нашето село кражбитѣ презъ тази година сж тъй обикновенно нѣщо, че вече хората на тѣхъ гледатъ като на нѣщо което е въ реда на нѣщата. На 6 т. м. детето на Акифъ Османъ отишло да прибере тритѣ кози, едничъкъ имотъ на цѣлата кжща, отъ пастира и като ги кара за дома си, нѣкжде по пѫтя се спира на приказка съ другарчета, а козитѣ си заминали къмъ дома. Детето скоро следъ тѣхъ отива си дома и въ двора сварва дветѣ кози, едната липсала.

Потърслатъ я тукъ, тамъ, никжде не я намиратъ. Нѣма я и до днесъ Така се губятъ овци, кози, свини, за домашнитѣ птици и не се говори дори, само на българи и турци. Много рѣдко е случай да се открадне и на колонистъ—македонецъ. Не е открита и до днесъ нито една кражба, не е наказанъ нито единъ крадецъ.

Пострадалъ селенинъ

ТЕАТЪРЪ

На 12 т. м. любителската театрална трупа при благотворителното дружество „Добродетелка“ представи „Недомѣрче“ или Детето на улицата. пиеса въ три действия отъ италиянския писатель Дарио Никодеми.

Действието се развива всрѣдъ хора съ възгледи за живота, доста необикновени за насъ. Въ мръсенъ хотелъ живѣе инженеръть Тито съ приятелката си Франка, бивша певица. Инженеръть е безъ работа, безъ срѣдства и не може да изплати даже и смѣтката си въ хотела. Отъ разговора, който тѣ водятъ по между си се вижда, че отношенията имъ сж доста натегнати. По рано, когато сж се събрали да живѣятъ наедно, неговото положение е било по-добро, тя навѣрно е била желана отъ него и той е хранѣлъ подруги чувства къмъ нея. Но сега, налегнатъ отъ нуждата, тя му е въ тяжесть и той не се стеснява да и каже и тежки думи, които я оскърбяватъ. Франка е въ твърде раздразнено състояние, защото чувствува тежкото положение, въ което се намира. Инженеръть Тито Саки обаче е изработилъ за построяването на желѣзница въ Либия проектъ, който е представенъ въ министерството за удобрение. Той храни надежда, че ще бжде натоваренъ съ постройката на желѣзницата и съ това ще бжде спасенъ отъ мизерията.

Отъ друга страна неговиятъ приятель Джулио Бернини, човѣкъ на понапреднала възрасть, тоже инженеръ, е въ добро материално състояние. Той живѣе съ жена си въ кжща съ разкошна обстановка. Къмъ тоя приятель Тито се обръща отъ време на време за помощь, която първия му дава съ готовность. Жената на Джулио Бернини е свѣтска дама и подържа интимни отношения съ младия инженеръ, а къмъ мжжа си се отнася доста пренебрежително.

Съ тия хора идва въ съприкосновение едно младо девойче, безъ майка и баща и отъ ранни години принудено да се скита изъ улицитѣ. Когато е гладно изпросва си коматче хлѣбъ, а когато му се отдаде случай изпълва поржчки съ готовность и акуратность. Това дете отрасло подъ ясното италиянско небе е безъ злоба, безъ умраза къмъ хората, даже и къмъ тия, които сж се отнасяли зле съ него. По-голѣмата часть отъ живота си то е прекарало на улицата. Тя е неговата учителка и възпитателка. Природно интелигентно и досетливо, то вижда нѣщата, тъй както сж въ действителность; всичко действува надъ него непосредствено и то си съставя собственъ моралъ за отношенията между хората. Тълкува по своему понятието семейство и други различни явления въ живота.

(следва идния брой)

—Къмто двайсеть. Сега на Богородица ще стори двайсеть.

—Е, че младо е момичето.

—Младо, ами.

Селянинътъ замълча и пакъ загледа овцетѣ, безъ да ги вижда. Нѣкжде наблизо всредъ жегата пищѣше жътварь.

—Това лѣто ми се замоли да съмъ я пуснѣлъ да иде да жъне. Сиромаси сме, нуждаемъ се, ама като я гледахъ такава слабичка, болнава, не ми се пущаше.—Моля ти се, тейко, пусни ме, и азъ искамъ да ида съ момичетата.—Хубаво, като е тъй, пуснахъ я. Сега какво е станало, не бѣхъ тамъ, не зная. Въ къра лѣгаха, въ къра ставаха. Зная го тъй, както ми го разправя тя. Веднѣжка жънали цѣлъ день, вечерьта яли, после цѣли момичетата, смѣли се. Легнали си. Нонка—той се казва мойто момиче — си легнала и тя. „Легнахъ си, кай, тейко, между снопитѣ, подъ единъ кръстчецъ, легнахъ си на заветъ, да не ми духа, и се завихъ. И съмъ заспала. По едно време усѣтихъ, кай, нѣщо тѣжко, нѣщо студено, ей тукъ на гърдитѣ си. Като отворихъ очитѣ си: змия!

—Бре!

—Ами, змия. Навила се и легнала на гърдитѣ ми. Извикала, па съ всичкия си страхъ я зграбчва и я захвърля!

—Захвърля я! По жътва става туй. Чувалъ съмъ змия е влизала и въ устата на нѣкоя жена. Ама да я ухапала, не я ухапала, нали?

—Не, не е. На гърдитѣ ми легнала, взема я и я хвърля! Тъй ми разправи. Сънь ли е било, истина ли е било—не знамъ. Отъ тогазъ момичето не го бива. Ей го, изсъхна като вейка. Гръдьта го боли. „Тамъ, кай, гдето бѣше змията ме боли“.

—Ама работа, ама работа!—чудеше се Моканина. Ами сега где го водишъ? На дохторъ ли?

—Дохтори: колко дохтори прочетохме. Водя го сега азъ... хм... какъ да ти кажа... На мене да остане, не вѣрвамъ, ама жена нали сж, пъкъ болна е, чедо е...

Гласътъ му трепна и той замълча. Загледа се, затегли безъ нужда ту мустацитѣ си, ту брадата си, небръснатата отдавна, корава, прошарена съ цѣли снопчета отъ бѣли косми. Нѣмаше нужда да казва нѣкой на Моканина, че всѣки бѣлъ косъмъ бѣше белегъ на една грижа.

—Онази вечерь—продължи селянинътъ—дойдоха си нашенци отъ скеля. Продумали каквото продумали—знамъ ли? Охолни хора, може и шега да си биятъ. Пъкъ дотърчава тогазъ у насъ Стоеница, кумица ни е, една уста, една маоговнайница.—Гунчо, вика още отъ вратата—късметъ си ималъ, късметъ имала и Нонка. Хайде да е на хаиръ.— Какво има? — думамъ.—Дошли си отъ скеля Никола и Пеню, Сидеровитѣ, тѣ казватъ, че въ Манджилари се явила... явила се една бѣла ластовичка! Досущъ бѣла, като снѣгъ.— Е? — Ти, кай, знаешъ ли що е бѣла ластовичка? Тя, кай, на сто години я се появи веднажъ, я не, ама който я види, отъ каквато и болесть да е боленъ, оздравя! Гунчо, кай, да вървишъ, хичъ да не стоишъ. Заведи Нонка. Ехъ, може ли—заплака момичето, заловн се майка му. И на, дойдохме.

—Ама истина ли е?—извика Моканина.—Кжде била тавъ ластовичка.

—Нали ти казахъ, тукъ се явила, въ Манджилари.

—Бѣла?

—Досущъ бѣла.

Както бѣше учуденъ, Моканина се озърна и погледна къмъ шосето: всѣки день запладняваше стадото все на тая поляна, но като че едвамъ сега забеляза колко много ластовички бѣха накацали по телеграфната жица. Пъкъ и не бѣше чудно: наближаваше Преображение Господне и по това време ластович-

За едно отложено годишно събрание

На 13 т. м. бѣ насрочено годишното събрание на акционаритѣ на българската печатница „Прогресъ“. Събранието не се състоя, поради неявяване на искания брой акционери, носители на опредѣленъ капиталъ. Отложи се за 27 т. м., когато ще се състои, колкото акционери и да се явятъ.

Отъ явилитѣ се на това не състояло се събрание акционери и пълномощница пролича намѣрението на видните ржководители на българското общество, които отъ много време бойкотираха печатницата, като даваха за печать нуждитѣ имъ книжа въ друга печатница, че имать всички намѣрения да внесатъ и въ управлението на печатницата оная система, която практикуватъ въ обществото и която само руши и не дава нищо разумно. На това събрание се яви и вдъхновителя на раздоритѣ въ българското общество, адвоката и настоятеля г-нъ Г. Кагеоргиевъ, който не е акционеръ и, който до днесъ къмъ печатницата се е държалъ само враждебно, сега вдва вдъхновенъ, сигурно, не отъ добри намѣрения. Съ своята дейность той е внесалъ само смутъ и разстроиство вредъ, кждето се е досегналъ. Българското общество и неговитѣ най свидни учреждения—училищата, се друсатъ отъ основи отъ неговата ненаситна злоба и мъсть.

Театралната секция, която ржководеше, не сжществува—той я унищожи. Музикалното дружество „Сѣдѣнка“, дейностьта на която той направлява, е разстроена и само по негова вина днесъ има и второ музикално дружество „Гусла“. Тои непрежснато вдива въ душитѣ на добритѣ и доверчиви граждани отровата на умразата и раздухва вражда по между имъ за да може свободно и спокойно, единъкъ той, да събира материалнитѣ облаги. Той сега се явява и въ останалото незасегнато отъ неговата злоба българско сдружение, печатницата „Прогресъ“, което ще изпита сждбата на ония български културни учреждения, въ които той се подвизава.

Чрезъ печатницата той цели да унищожи и „Пробуда“, която е трънъ въ очитѣ му още отъ първитѣ дни на появяването си, но тукъ ще има да глътне кость, отъ която никой щъркъ не ще може да го освободи.

Гражданитѣ, които нѣматъ абсулютно никакви причини да враждуватъ и стръвно да се преследватъ въ организацинтѣ си, които сж създали и крепятъ съ толкова много жертви, нека направятъ последни усилия и се освободятъ отъ хората, които само въ раздоритѣ намиратъ възможность за проявление.

Нека гражданитѣ—акционери, сами се явятъ на събранието и сждятъ за работитѣ на здружението съ собствения си умъ, който ще имъ подскаже правия пжть, по който ще трѣбва да се движатъ за да задоволятъ най правилно културнитѣ си нужди.

Изборитѣ за председатель на Германската Република

На 13 т. м. се извършиха изборитѣ за председатель на германската република. Агитацинтѣ сж биле твърде оживени и интереса проявенъ отъ германцитѣ къмъ него твърде голѣмъ. Тамъ гласуватъ и жените. Резултатитѣ сж следнитѣ:

Всичко гласували 37.660,377 които се разпредѣлятъ между кандидатитѣ така:

Хинденбургъ—18,611,739
Хитлеръ—11,328,571
Телманъ—4,917,097
Дюстербергъ 2,517876

При това разпредѣление на гласоветѣ, смѣта се, че никои не е избранъ. За да се счете за избранъ една отъ кандидатитѣ трѣбваше да получи отъ всички подадени глосове половината плюсъ единъ. На Хинденбургъ, за да бжде провъзгласенъ за председатель не му достигатъ още 168,452 гласа. Ще стане втори изборъ, (балотажъ) при който ще се смѣтне за избранъ оня отъ кандидатититѣ, който получи най много гласове. Избора ще се повтори вѣроятно на 5 априлъ.

Изъ политическия ни животъ

Продължение сесията на законодателнитѣ тѣла

Съ кралски указъ, сесията и на камарата, и на сенатата, които трѣбваше да се закриятъ днесъ, 15 мартъ, се продължава до 1 Априлъ.

Въ останалитѣ 15 дни, покрай многото закончета, които ще се гласуватъ набързо, често безъ разискване, ще трѣбва да се гласуватъ тритѣ важни проекта; за земедѣлскитѣ задължения, за монопола на спирта и за промѣната на избирателния законъ.

Проекта за земедѣл. задължения.

Едва въ сжбота, 12 мартъ, се привършиха общитѣ разисквания по закона. Всички политически партии се изказаха за идеята за намаляване земедѣлскитѣ задължения и засилване на земедѣлското ни стопанство. При гласуването на закона членъ по членъ, което сега започва, ще станатъ сжщо голѣми разисквания. Всички почти оратори и партии заявиха, че не сж съгласни съ начина, по които се уреждатъ назадължениятa и, че ще внесатъ своитѣ предложения. А и самъ г-нъ Аржетояну, автора на проекта, заяви, че ще приеме всички предложения, които биха донесли подобрение на проекта.

Споредъ изявленията пакъ на г-нъ Аржетояну ще се уредятъ само задълженията, направени за повдигане на земедѣлското стопанство.

Проекта за избират. реформа.

Това е проекта на Нац. Царанистския депутатъ Ед. Мирто, готиенъ още въ времето, когато партията имъ бѣше на власть Изменението засѣга разпредѣлението на мандатитѣ. Премахва се тъй наречената прима: даването на половината мандати на партията, която получи 40 на сто отъ гласоветѣ и участието и следъ това съ разпредѣлението на останалитѣ.

Проектътъ предвижда пропорционалното разпредѣление по окржзи на мандататѣ, и разпредѣлението, пакъ пропорцнално, само че за цѣлата държава на недаденитѣ мандати при окржжното разпредѣление между остатъцитѣ отъ гласоветѣ неполучили мандатъ.

Проектътъ е отъ парламентарна инициатива и внисането му е посрещнато съ удобрение отъ голѣмата часть отъ болшинството и при голѣмото недоволство на дукиститѣ. Министра председателя г-нъ Професоръ Иорга е заявилъ, че удобрява проекта и ще го подържа.

Предполага се силно противопоставяне на мѣръ Аржентояну. Обществено ли ще се проектътъ ще се тръгне край на личнитѣ правителства ще се наложитъ коалиционнитѣ министерства.

Цената на захарьта

Министерскиятъ съветъ, въ връзка съ закона за намаление вносното мито за чуждата захарь, е опредѣлилъ щото отъ 15 мартъ захарьта се продава по 29 и 31 лей кр Напр. вено е намаление съ 4 лей на кг

Отзиви и бележки

Къмъ абонатитѣ

Този брой на вестника праща само на платилитѣ за миналата година абонати, и на ония, които все още се надѣваме че ще платятъ.

Ние твърдо вѣрваме, че мнозинството отъ неплатилитѣ абонати, ако сж сторили това, не защото не желаятъ, но защото въ този моментъ не могатъ да сторятъ това. Готови сме да имъ направимъ всички улеснения въ изплащането, стига да се явятъ въ редакцията или пр. опълномощения въ селото човѣкъ за да уговорятъ изплащанията.

Знаемъ, че има и такива, които имать възможность да платятъ, но не направиха това, защото не сж свикнали да плащатъ и ценятъ вестницитѣ и изобщо книгата. На такива не пращаме вестника. Тѣ не сж нуждятъ отъ него.

Въ капана

Помощникъ комисара при градската полиция г-нъ Буюклиу отъ една седмица е въ затвора. Този господинъ отъ четири години, откакто е въ града, ни играеше роля въ полицията, като върховенъ нѣкакъвъ началникъ, комуто всичко е позволено, а за онова което той сам позволява строгоститѣ на законитѣ не бива да се прилагатъ по отношение на него. Вестницитѣ отвреме на време съобщаваха за неговитѣ подвизи, но той оставаше на служба. Сега, когато е въ затвора, за него разказватъ, че е извършилъ такива голѣми фалшификации и злоупотрѣба, че е чудно какъ е могълъ да се укрива толкова дълго време и да бжде пазитель на имота и честьта на хората.

И все пакъ той намѣри заслужената си участъ и нека се надѣваме че ще му се отмѣри отъ правосждието наказанието, каквито заслужватъ тази категория служители.

катѣ и щъркелитѣ се събираха, да си ходятъ. Толковъ много бѣха ластовичкатѣ и тѣй нагжсто една до друга бѣха накацали, че жицата бѣше увиснала и натежала като броеница. Много, но все черни.

—Та затуй съмъ дошелъ—каза по-смѣло и съ облекчение селянинътъ.—рекохъ да те попитамъ, може да си я виждалъ, може да си чувалъ...

—Не съмъ, бретко, не съмъ. Бѣла ластовичка? Нито съмъ чувалъ, нито съмъ виждалъ.

По веднага моканина се досѣти, че може съвсемъ да отчая тия хора и каза:

—Пъкъ меже да има. Може. Бѣлъ биволъ, бѣла мишка и бѣла врана—има. Може да има и бѣла ластовичка. Пъкъ и трѣбва да има, щомъ се е чуло...

—Кой знай?—въздъхна селянинътъ.—На мене да остане, не вѣрвамъ, ама жени нали сж...

Той стана да си ходи. Трогнатъ, Моканина сжщо стана да го изпроводи и да види момичето. Като стигнаха до шосето, майката—жълта и сломена отъ тегло жена—още отдалечъ загледа мжжа си, като че искаше по лицето му да почнае какво е научилъ. Момичето още стоеше обърнато настрана и гледаше ластовичкитѣ по жицата.

—Човѣкътъ каза, че селото било близо—каза селянинътъ.

Като чу гласа му, момичето се обърна. Слабо бѣше, изподъ завивката едва личеше снагата му, стопена отъ болестьта, лицето му бѣше като восъкъ, но очитѣ му бѣха още свѣтли, още млади и усмихнати. То гледаше ту баща си, ту Моканина.

—Нонке, товъ чилякъ виждалъ ластовичката — каза селянинътъ и погледна Моканина.—Ей въ онуй село била, е! Хайде дано я видимъ и ние!

—Ще я видимъ ли, чичо?—продума момичето и яснитѣ му очи свѣтнаха.

Нѣщо се повдигна въ гърдитѣ на Моканина, задуши го, очитѣ му се премрежиха.

—Ще я видите, чедо, ще я видите—високо заговори той. Азъ я видѣхъ, ще я видите и вие. Азъ съ очитѣ си я видѣхъ, бѣла такава, бѣла. Ще я видишъ и ти. Да даде Господъ да я видишъ, чедо, да оздравѣешъ... я, млада си. Ще я видишъ, азъ ти казвамъ, че ще я видишъ... и ще оздравѣешъ, чедо, не бой се...

Майката стисна очи и заплака. Високиятъ едъръ селянинъ се закашли хвана коня за юздитѣ и го поведе.

—Хайде съ здраве! викаше следъ тѣхъ Моканина.—Близо е селото. Все по теля, все по теля!

Той дълго стоя на шосето и гледа подиръ каруцата. Гледаше майката съ чирния и чумберъ, момичето легнало до нея, високия селянинъ, който крачеше прегърбенъ и водѣше малкото конче, а надъ тѣхъ, между всѣки ова телеграфни стълба ластовичкитѣ се разхвърчаваха, после пакъ се връщаха и кацахе на жицата.

Замисленъ, Моканина се върна приовцетѣ си и се залови отново за царвулатѣ, които правѣше отъ нещавена конска кожа „Бѣла ластовичка—мислѣше си той.—Има ли я!“ Но нѣщо го подпираше въ гърдитѣ, мжчеше го. И, като пусна шилото и погледна къмъ небето, то извика:

—Боже, колко мжка има по тоя свѣтъ, Боже!

И пакъ се загледа подиръ ка[ру]цата.